

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter volja po pošti prejemati na avstro-ogrske dežele za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vsa leta 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne osira. — Za ostanila plačuje se od štiristopne peti-vrste po 12 h, če se ostanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, ostanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna Tiskarna“ telefon št. 85.

Državnozbornske volitve.

Shod volilcev v Kamniku.

(Izvirni dopis.)

Na sobotnem volilnem shodu sta naša dva kaplančka in domači klerikalci skupili to, česar so že dolgo iskali, — namreč popolen poraz in blamažo za vse svoje žive dni.

K shodu kateri, je bil prav dobro obiskan — pripeljala sta naša kaplančka večino svojih ovčic — še slepega in gluhega „Dajčfajna“ niso pustili doma ter staremu revčku niti ponoči privoščili počitka. Tega možička je vodil pod pazduho naš klerikalni Orel.

Ko je gosp. Močnik v imenu narodne stranke pozdravil volilce ter predstavil bivšega drž. poslanca našega mesta gosp. dr. Ferjančiča ter prosil volilce izvoliti si predsednika shoda, so se klerikalci jele tresti hlače in pričeli so upiti in besniti, ker so vedeli, da so v izdatni manjšini, — da se morajo nevolilci odstraniti. Zato se je prebrala volilna lista, — toda v največjo žalost in nesrečo klerikalcev, kajti ravno mej njimi je bilo največ nevolilcev — kateri so se seveda takoj ekspedirali. Nato jeli so upiti: „Lap bo predsednik“ (neki tukajšnji klerikalni vrtnar). „Nimate boljšega meščana kot tega farovškega vrtnarja?“ klicalo se je pri nevernikih. Končno je bil seveda izvoljen predsednik izmed narodnih volilcev g. J. Močnik.

Dr. Ferjančič je z jedrnatimi besedami orisal težko stališče slovenskega poslanca — neprijetnosti nesloge mej Slovenci — kako kvarno je za nas, ker državni zbor ne funkcijonira — kako se z nami ravna ob takih prilikah pokazala je jasno prejeta klofuta — da se je tako ugledno mesto v Ljubljani podelilo znanemu Končniku. Nadalje je povdarjal veliko važnost novih železnic, sosebno druge zveze s Trstom in podaljšanje kamniške proge. Ta vprašanja potrebujejo rešitve in zato je treba drž. zbora — in resnih, delavnih poslancev — ker tam je ono mesto, kjer je lahko zahtevati svojih pravic, tam je mesto, kjer naše

razmere začno zanimati tudi druge narode, in le tako je mogoče — doseči vsaj nekaj. Vlada nas tako le z drobtinami odpravlja, mej tem ko drugi dobivajo tolste porcije! Živahno odobravanje in burni živio-klici so zahrneli na ta govor — kaplančkom pa so se pobarvala blede lica še bledeje. Največje število klerikalnih udeležencev je prišlo na komando; prignali jih je vsakdanji kruh. Boljšega meščana mej njimi nismo opazili nobenega. Vsi so bili brez ovratnikov, večina ubogi starčki, mej katerimi se je eden toli razgrel, da je preril dve vrsti broječo klerikalno armado ter krčevito tolkel po mizi in nekaj besedičil — Bog ve kaj!?

Po končanem Ferjančičevem govoru se je oglasil k besedi seveda takoj neki skoro golobradi klerikalček, ter se vjedal, zakaj se plakatje za današnji shod niso nabili tudi v Novem trgu in drugje! Reklo se mu je, če je Dajčfajfen prišel in vedel, ko niti ne vidi brati — mislimo, da je bilo lepakov pač preveč! Nato prosil je besede drugi kaplan, katerega pa preje nismo pustili govoriti, da je povedal, kdo da je prav za prav. Z zarudelim obrazom je povedal, da je on novi kamniški kaplan Povše. S tresočim glasom je dolžil dr. Ferjančiča, da je on isti, ki je razbil Jugoslovansko krščansko zvezo, in da se brati s Čehi, o katerih vemo, da s Slovenci vred niti svojih jezikovnih naredeb niso mogli varovati — torej zveza s Čehi je brezmiselnost!

Dr. Ferjančič se je čudil, kdo je tega kaplana tako nalagal — da je on razbil zvezo — ki je bil prvi, ki je vstopil v to zvezo in jo tudi pomagal osnovati! Ker smo pa videli, da hoče zveza hlapčevati Nemcem, sem prestopil k Bulatu, kamor je prišel tudi Vaš Koblar — gledali smo od tu onemu hlapčevanju na prste — ter zabranili nesrečo! Vprašam Vas, s katero stranko pa naj bomo v zvezi če ne s Čehi? Morda z nemškimi klerikalci? „S Šušteršičevim sv. Duhom“ — se je slišal klic narodnih volilcev — „Čehi so edini, ki zmorejo biti naša pomoč!“

Naslednji govornik, gospod kaplan Jaka se je zvijal na vse načine in mahal

z rokami, ječal kot novorojenček — da on ni za boj — ampak boj mora biti, ker drugače nam ni mogoče eksistirati! Neki narodnjak je zaklical: „Naredimo kompromis in volimo vsi dr. Ferjančiča potem gremo pa pit, gospod Jaka. Oči z nosom vred je nato pobesil gospod Jakob skoraj do tal. Nadalje je skušal blatiti „Slovenski Narod“ — dejal je: Veste, kako grdo piše Vaš „Narod“! Ferjančič: „Narod“ Vam marsikako resnično pove: Glas izmed volilcev: „Gospod Jakob, Vi imate smrten greh, ker „Narod“ čitate?“ Predsednik shoda mu je pa na to delikatno nastregel radostnega srca tudi nekoliko korenjčka. Ja, ja, pa ja, je ječal ubogi gosp. kaplana vse kriplje — a ničesar ni spravil iz ust. Pokazal se je prav petošolskega politika. Vpil je, da smo neverniki in da zatiramo narod. Glas nekega nar. volilca: „Gospod doktor, ali niste krščeni?“ — Dr. Ferjančič je tem napadom kratko odgovoril, ter rekel, da so vsi narodni volilci dobri in pošteni kristjani in da razven par židov v Ljubljani ni ne drugovercev ne brezvercev v deželi! „Vidi se Vam, gosp. kaplan, da ste še mladi in bržčas šele 3 leta berete kak vam dovoljen list“. Gosp. kaplan je kričal dalje: „Narodovci se bratite tudi v deželnem zboru z Nemci — kaj pa Schaffer?“ Glas narodnega volilca: „Vi pa s socialnimi demokrati!“ To je gospoda tako speklo, da je takoj poiskal svoj stol. Dr. Ferjančič je pojasnil tudi zadevo z dr. Schafferjem in klerikalci so potrto molčali.

Konečno je gosp. Josip Fajdiga povedal gosp. kaplanoma še par resničnih novic — pojasnil njima, kam da spadata — ne pa ubozega kmeta za nos voditi in ga siliti h hlapčevanju!

Vi ste isti ljudje ki napravljate razpor med nami. Gosp. Fajdiga je konečno izjavil in predlagal: „Gospoda moja! hočemo gosp. dr. Ferjančiča še nadalje za našega zastopnika, za našega poslanca, on je in mora biti naš kandidat — kandidat narodno-naprednega Kamnika.“

„Živio Ferjančič, živel naš kandidat“ zavpili so vsi narodni volilci kakor iz

jednega grla — dolgotrajni plosk — je tiral klerikalce v obup in propad. Tako se je pokazala sijajna zmaga mestnih zavodnih volilcev in napredek našega mesta. Dr. Ferjančič se je soglasno imenoval in zahteval kandidatstvo narodnih mestnih volilcev. Gospod doktor se je zahvalil in kandidaturu vsprejel.

Domu gredoči klerikalci so sami priznali svoj poraz. Eden izmed njih dejal je: „Saj vidiš, da ni mogoče nič opraviti — vsi ugledni meščani in uradniki so pri onih — molčé in držé skupaj kakor Buri“.

Ta sestanek torej Vas je slednjič vendar spokoril — in mislimo, da se v kratkem vendar poboljšate! A. V.

* * *

Z Dolenjskega, 8. novembra.

Dragi volilci kmečkih občin sodnih okrajev: Metlika, Kostanjevica, Krško in Novo mesto!

Bliža se čas, ko nam bo treba stopiti na volišče ter visoki vladi pokazati, da imamo tudi mi Dolenjci dobre, zanesljive in neustrašene zastopnike — poslance, kateri hočejo nas kmete zastopati. Stari progovor pravi: „Spoštuj se sam in spoštovali Te bodo drugi“; toraj, dragi sokmetje, pokažimo vladi, da se zavedamo in zahtevamo, da se nas ne prezira, temuč upošteva ter spoštuje. Izberimo si poslanca, kateri je našega stanu, moža, kateri se sam s kmetijo in posli ukvarja, ter ve, kje kmeta čevlji žuli. Tak bode toraj lahko, neustrašeno in odkrito povedal, kaj da hočemo, želimo in zahtevamo od vlade. Le tak mož, ki je iz našega stanu, bo pravi boritelj za naš kmetijski stan in le taki bode lahko vladi povedal, da naš dolenjski kmet kot pošten davkoplačevalec nima samo dolžnosti do vlade, temuč tudi zahteve. Mi dolenjski kmetje ljubimo svojo sveto vero, našega svetlega vladarja, naš slovenski narod — smo dobri kristijani, izvrstni državljani, neustrašeni vojaki, a zahtevamo radi tega, da nas vlada ne prezira, temuč nam kaj da, nam pomaga. Ako ima visoka vlada grablje, mora imeti tudi vile, da bode nam

LISTEK.

Slovensko „Vstajenje“.

Kaj se pravi prelagati? — Povejmo raje, kaj se ne pravi prelagati.

Ne pravi se: za tuje izraze staviti slovenske izraze, slovenske stavke napenjati in natezati na ogrodje tuje sintakse, ne pravi se: površno pogledovati v slovar in prvo besedo vreči na papir, zlasti pa se ne pravi prelagati tuje umotvore samo — tolmačiti.

„Jede Negation ist auch eine Bestimmung“, pravi Spinoza. A jaz sem si izbral negacijo mesto definicije tudi zato, ker imam pred seboj prav primer, ki je negacija prevoda: „Vstajenje“. Roman v treh delih. Napisal grof Lev Nik. Tolstoj. Prevel J. H.

Kaj imam neki grajati na tem prevodu, se bo vprašal morebiti kdo. Saj prevod je vendar tak, kakršni so bili vedno prevodi pri nas.

To je prva in glavna hiba, ki jo hočem grajati. Kdor vé, kakšnega pomena so bili vedno v drugih literaturah prevodi, kako mogočno in prenavljavno so vplivali na domače literature, kako so se priljubili umetniški prevodi čitateljstvu, ta čuti široko vrzel naše slovenske literature, ki do da-

našnjega dne še nima umetniške prevodne literature. Ko bi jo imeli, bi se poznal njen sled v našem domačem leposlovju. Ruse so nam že v 70. letih prelagali, a v šolo so šli k njim šele naši najmlajši pisatelji, ki so sami znali rusko. In isto se more reči o prevodih iz drugih literatur: Iz slovenskih prevodov se noben domači pisatelj ni ničesar naučil.

In vendar so prevodi mogočna društvena sila, zveza, po kateri komunicirajo med seboj duhovi različnih narodov v svojih najboljših produktih. Neopretrgana mora biti ta zveza zlasti med malimi narodi in velikimi, duševno mnogo proizvajajočimi.

Pri nas so prišli prevodi ob vso veljavo. Imenitna tuja (tudi slovanska) dela se čitajo v nemških prevodih, in če pride komu na misel ponatisniti iz podlistka kako preloženo delo, snežg ga moli v podzemeljskih kletah knjigarn in tiskarn, odkoder le redko priroma kak eksemplar na beli dan.

Oficialni uredniki naše literature so prevode že zdavnaj ponižali, jim odrekli mesto slovenskih boljših izdaj in jih ostavili pred durmi, kjer se je včasih katerega usmilil kak dnevnik.

Ali v kaki obliki so se predstavili občinstvu potem ti prevodi? Razume se, da v žurnalistovski. Novinar ne utegne skrbno

krojiti obleke svojim duševnim otrokom. Mudi se mu. Na vrata trka stavec: še deset vrst, še pet... Tu se ne vprašuje, kako stoji slovensko prekrščenemu paglavcu to, kako ono, tudi se ne gleda na to, če se ga drži še kje kaka tuja zaplata?

Zategadelj ne grajam teh površnih prevodov v podlistkih.

Ali druga je, če se kdo odloči preložiti tuje delo in ga izdati kot samostojno slovensko knjigo.

Tukaj pa imamo že toliko usmiljenja z ubogim tujim detetom, ki je bilo brezlastne krivde prignano k nam iz krajev, v katerih je morebiti uživalo spoštovanje in čiščenje, da se nam omeči srce, ako mora tujče ostati pred vratmi našega umetniškega hrama.

Žalostno je, da so pri nas prelagali povečini samo nepoklicani ljudje, pa resnično.

In v tem leži vzrok, zakaj še do današnjega dne nimamo prave prevodne literature.

Prvi pogoj sposobnosti in opravičenosti umetniškega prelagatelja je: poznanje in znanje obeh jezikov. Poznanje ne zadostuje, ker se omejuje samo na zunanje oblike, ki se „z gradú vidi“. Kdor prelagá s poznanjem, prelagá samo zunanost in je — rokodelc. Oba jezika je treba znati: treba je čutiti znati duh jezika, one finese, za ka-

tere ima vsak jezik svoje posebne glasove, — tu se pričinja umetnost. Kdor prelagá z znanjem, spaja tuji duh z našim (forma mu je samo posoda, če prav skrbno izdelana!) in je — umetnik.

Prelagatelj (ali bolje prelagatelj) „Vstajenja“ ne zna(ru)ski: npravitelja se pravi „všeč biti“, „priljubiti se“ je preveč rečeno. Vidatesja s kom — „obljubljuje (pisatelj Maslovi), da se bode večkrat videl z njo“. Str. 18. Če prelagatelj ne zna ruski, naj bi bil pogledal v besednjak (v kak nemški, s kratkim Hostnikovim menda ne prelagá) in našel bil: vidatesja = einander oft besuchen. Žito se ne pravi samo „živeti“ ampak tudi „stanovati“. Str. 18. „Hotela je živeti sama v stanovanju“. Na isti strani: „jo je očitno zapustil“. „Očitno“ bi se reklo glede na interes vseh ljudi, Tolstoj pa pravi: „mladenič je odpotoval, očitno zapustivši jo“, t. j. ona je vedela, da jo je zapustil, „očitno“ morebiti niti znano ni bilo, da sta se ljubila. Smjeto je tudi po slovensko „smeti“, ne „osmeliti se“. (Str. 18.) To vse na jedni strani! Dalje. Str. 19. Za besedo „syščica“ = Kupplerin J. H. ne najde slovenskega izraza, istotako tudi ne za preljubodjejanje = prešeštovanje. Tolstoj: tajnija vremennyya preljubodjejanija, Gabrščekov prelagatelj: „bi od časa do časa ležala z njimi skupaj“. (Konec prih.)

dolenjskim kmetom zdatno prišla na pomoč, in to mora naš prihodnji poslanec ne samo prositi, temuč zahtevati. Mi ne rabimo moža za našega zastopnika-poslanca, kateri le okrog gospodov duhovnov hodi ter tam za njih zaupanje prosi in berači, nas pošene kmete pa popolnoma prezira, ter nas samo pred volitvami vidi. Seveda on si misli: „Ako so gospodje duhovni za mene, je že dobro, saj kmetu bodem pa za par litrov dal, pa je dobro. Kaj kmet, on me tako mora voliti, ako gospodje rečejo — saj je tak butelj, saj še ne ve, za kaj se gre.“ Pa ni tako, gospodje, tako ne pojde dalje, tudi mi dolenjski kmetje smo prišli do prepričanja, tudi mi smo naše časti, našega spoštovanja vredni. Mi vas, gospodje duhovni, kot bolj olikane čislamo in spoštujemo, nekatere celo ljubimo, mi proti vam nimamo ničesar, a poslanec naj se pri nas oglasi in mi se bomo z vami, gospodje duhovni, posvetovali, katerega bomo volili. Komandirati se ne pustimo. Mi od svojega poslanca ne zahtevamo, da bi za nas vino plačeval, ne, Bog ne daj, tega ne; mi, kadar hočemo piti, si ga že sami kupimo, ako pa denarja nimamo, pa pijemo vodo. Sramota, kdor se pusti za par kozarcev vina pridobiti! Mi od svojega poslanca zahtevamo, da se nam predstavi, svoj program razvije in, ako je potem izvoljen, da nam po vsakem zasedanju poroča, kaj je storil za nas in kako stoji naša kmečka vprašanja pri vladi in če bomo po njegovem poročilu žejni postali, kupili si bomo pijačo sami.

Toraj, dragi dolenjski kmetje, sedaj pokažimo, da znamo tudi sami misliti, in da nismo kakšne šljeve ali podrepniki, kateri se pustijo od vsakega za nos voditi in s sabo pometati. Volimo moža našega stanu, volimo moža, kateri sam čuti, kaj se pravi, pri sedanjih razmerah in slabih letinah ter dragih poslih — gospodariti. Pokažimo, da sami sebe spoštujemo ter s tem zahtevamo, da nas tudi drugi, makari bodisi kdor si hoče — spoštuje.

Tista stara laž, katero g. duhovniki pri volitvah rabijo, da vera peša, ali da je ista v nevarnosti, nas ne sme nič več strašiti, kajti saj vendar vsak dobro ve, da proti veri nismo in najmanj pa še naši poslanci. Sploh se pa na Dunaju nobena vera ne dela, temuč tam se mora naš poslanec le za gospodarske stvari brigati kakor se drugi poslanci iz drugi dežel. Do danes še niso nobene vere zapravili ali pa nove dobili. Saj jih je bilo in jih bode čez dve tretjini takih poslancev, kateri niso bili po volji gospodov duhovnov voljeni in vendar niso zato brezverci in ne bodo vere udušili, kakor vedno vpijete. Mar ni res?

Kadar bode pa versko vprašanje na vrsto prišlo, takrat se bomo pa že mi oglašili in same naše gospode župnike in kaplane na Dunaj poslali, da bodo našo vero branili. Res čudno, da se gospodje duhovni tako trudijo pri volitvah, ko vendar iz svojega žepa skoro nobenih davkov ne plačujejo. — Čudno je to! Ko je pa šlo za našo prepotrebno kmetijsko društvo, pa teh gospodov ni bilo na dan, ali so pa še za nasprotno stran glasovali samo, da bi kmetu — koristili (?) in mu njega prepotrebno društvo uničili.

Gospodje duhovni, ako hočete, da vas bomo ljubili in spoštovali, pustite naše posvetne zadeve pri miru in brigajte se rajši za naše izveličanje na onem svetu. Kristus je rekel, da njega kraljestvo ni tega temuč onega sveta, in kot njega služabniki, mislimo, morali bi tudi tako govoriti in živeti, a ne nasprotno. Mi dolenjski kmetje pri teh slabih letinah sami za sebe komaj skrbimo in se preživimo, a vam, gospodje duhovni zelo radi dajemo našo vajeno biro, kljub temu, da sta za vas cerkvena oblast in država tako dobro skrbeli, da se vam bolje godi — to je najslabšemu kaplanu — kakor pa nam, kakemu dobremu kmetu. Damo vam in dali vam bomo, kar vam gre, dá, dali bomo še več, samo pustite nas pri volitvah pri miru. Radi damo vam kar je vašega, Bogu kar je božjega in cesarju kar je cesarjevega, a političnega prepričanja si ne damo vzeti.

Mi dolenjski kmetje bomo kakor smo dosedaj, spolnovali cerkvene zapovedi, t. j. zvesti ostali sv. katoliški veri, svojemu svitlemu cesarju ter slovenskemu narodu, ob volitvah pa volili prosto in neodvisno

in to, ako bode gospodom duhovnikom prav ali ne.

Dolenjski kmet ostal bode kljub temu dober kristijan in katoličan, ako tudi ne bo z vami ali po vaši komandi volil gospode župnike, samo da bode živel pošteno in odkrito. Za božjo voljo, saj ni vsaki nekristijan, kdor ne misli in ne dela poštenih poslov po vaših ukazih gospodje duhovni. Kam bi pa prišli, ako so vsi brezverci, kateri v vaš rog ne trobijo in z Vami ne volijo? Ne, ni tako, saj to sami dobro veste mislite si samo: dajmo kmeta malo vstrašiti in volil bo z nami in za nas. No, za jeden del ni slaba politika to, kajti vsaki stan je sebi najbližnji, in tako je tudi vaš; a pri nas je druga, nam so se oči odprle, in želimo si tudi jedenkrat poslanca, da bo kaj za nas uboge kmete delal. Saj mi vam gospodje vse dobro želimo, a tudi sebi ne s'abo, ker smo tudi ljudje kakor vi, ter jemo in pijemo kakor vi, ako tudi malo slabše. Pa bi bili zadovoljni, ako bomo le tega slabjšega za nas in našo družino dovolj imeli, kar je pa več, vam pa tudi še privoščimo, saj smo kristijanje.

Toraj dragi dolenjski kmet, pokaži se, ako si vreden da Te vlada spoštuje in drugi narodi ter voli si Tebi vrednega poslanca in ta naj bo:

Ivan Globočnik, posestnik na Dobrovi pri Kostanjevici.

Gospod Ivan Globočnik je posestnik velikega kmetkega posestva, katero on sam oskrbuje ter se ukvarja z živinorejo, svinje-rejo in trto-rejo. On pozna torej križe in težave kmetkega stanu iz svoje lastne skušnje, torej sam skuša kje kmeta črevelj najbolj tišči. On je toraj pravi mož za to, da bode nas primezno zastopal, naše pravice zahteval ter kmetki stan možato branil. On ne bode samo okrog ministrov lazil s klobukom pod pazduho, kakor kak berač, ki se boji, da ga policist ne zaloti ter aretira. Ne, on bo kot poslanec neboječe nastopil, korajžno zahteval kar nam gre po božji in cesarski postavi, ter se ne bo po državnem zboru vlačil kakor kaka senca ali stara baba. Mož bo pokazal, da zastopa čili, zdravi in poštenu dolenjski kmetki stan. Toraj volimo ga, in pokažimo, da tudi mi Dolenjci ne spimo večnega spanja.

Kakor si bomo postlali, tako bomo ležali!

Bivšemu poslancu, gospodu Pfeiferju pa izrečemo za vse, kar je hotel, zamogel in smel storiti — hvalo, srčno hvalo ter mu želimo še mnogo let srečno in v zadovoljnosti živeti. Bog ga živi! Na mnogaja leta.

Dolenjski kmet.

„Slovenska Šolska Matica“.

Začasni odbor je izdal naslednji oklic:

Kakor so časniki poročali, se je zbralo 28. grudnia l. l. lepo število profesorjev srednjih in učiteljev ljudskih šol in so pretresovali pravila „Slovenske Šolske Matice v Ljubljani“, ki jo nameravajo ustanoviti. V omenjenem zborovanju sklenjena pravila so se predložila deželni vladi v Ljubljani, da bi jih vzela na znanje. Na to je magistrat deželnega stolnega mesta v Ljubljani z dopisom z dne 24. malega srpana t. l., št. 24.170 začasni odbor obvestil, da je c. kr. deželno predsedstvo za Kranjsko v Ljubljani z razpisom z dne 20. malega srpana t. l., št. 3059/pr. naznanilo, da ustanovitve društva: „Slovenska Šolska Matica“ s sedežem v Ljubljani, na podlagi predloženih društvenih pravil v smislu društvenega zakona z dne 15. listopada 1867. leta, drž. zak. št. 134, ne zabranjuje, in da se bode zaproseno potrdilo pravnega obstanka društva šele po izvršenem konstitovanju istega na njegovo, na c. kr. deželno predsedstvo naslovljeno prošnjo izdalo.

Po § 22. društvenih pravil se bode društvo konstituiralo pri prvem obnem zboru, ki se bode sklical ob božičnih počitnicah t. l., tako da bode prvo društveno leto navadno leto 1901. Pri obnem zborovanju imajo vsi društveniki aktivno in pasivno volilno pravico. Tedaj je prva dolžnost začasnega odbora, nabirati društvenike, da se more sklicati prvi obni zbor. Zategadelj se obrača začasni odbor do vseh učiteljskih društev, do učiteljsva srednjih šol in učiteljsč, ter ljudskih šol, do krajnih šolskih svetov, do različnih de-narnih zavodov in zasebnikov, sploh do vseh krogov in poedincev, ki jim je mar prosep slovenskega šolstva, prve in najvažnejše podlage narodnega blagostanje in

narodne omike, z nujno prošnjo, da bi pristopili društvu in pospeševali na vsaki mo-goči način njega prosepvanje. Čim več društvenikov, temveč smemo od društva pričakovati in zahtevati. Osebito zahteva stanovska čast, in pričakujemo zanesljivo, da ne bode nedostajalo imena nobenega slovenskega učitelja v listini društvenikov „Slovenske Šolske Matice“.

V Ljubljani, 12. novembra Kombinacije.

Praška „Politik“ piše, da se mora poskusiti še zadnje sredstvo v dokaz, da Avstrija ni nemška, in da nemški element ni več odločilen. To sredstvo bode zjedinenje vseh nemških strank v veliko levico, kakoršno si itak želi dr. Ebenhoch. Te združene nemške stranke bodo mogle potem pokazati, ali je nemštvo v naši državi odločilno in vodilno. A to se jim ne posreči in potem spozna svet, da so tudi Slovani del, ki se mora upoštevati. Zato pa naj se zjedinenju nemških strank ne delajo nobene ovire, da se tako čim prej pokaže, da Avstrija brez Slovanov ne more živeti. Slovanska taktika bode torej „čakati“; veter se končno mora obrniti v naša jadra.

Dogodki na Kitajskem.

Kitajski listi poročajo, da je cesarski dvor ukazal, naj se pripravi palača v Čengtu (v pokrajini Szečwan) za prihod in bivališče dvora. Tudi ruski listi poročajo, da je cesarica vdova umrla. Mednarodne čete trpe na epidemiji driske in tifusa. Dve japonski stotniji sta odšli iz Pekina in Tungčaua proti boksarjem, ki so se zbrali pri Sunhsien. Rusi so pobili 31. oktobra severno Tsunwafuja boksarje. Kolona Rusov, Francozov in Angležev je odšla iz Tungčaua preko Foengyunhsiena proti severju. Levo nabrežje reke Peiho pri Tientsinu so zasedli Rusi začasno. Pokrajina Mukden v Mandžuriji je baje zopet mirna. V južnih pokrajinah pa so kitajski vojaki in boksarji porušili več vasi in jih oropali. Nemška ekspedicija na Kitajsko šteje 863 častnikov in uradnikov, 18 712 mož in 5579 konj. Stala pa bode 1.527 milionov mark.

Vojna v Južni Afriki.

Buri so izjavili, da se ne udajo niti potem, če bi bila Steijn in Dewet ujeta, kajti streljiva in živil imajo še v izobilju. 6. in 7. t. m. se je vršil pri reki Komati boj. Angleški general Smith Dorrien je imel 250 konjenikov, 900 pešcev in 6 topov. Zupustivši Belfast je začel na oddelek Burov, ki ga je začel takoj nadlegovati. Bojevalo se je ves dan in še drugi dan. Končno pa je 200 burskih jezdecev zgrabilo zadnje angleške čete, katerim so morali priti kanadski dragonci na pomoč. Uspeha ni bilo na nobeni strani nobenega, pač pa so se končno Buri sami umaknili.

Dopisi.

Iz Kozjega 7. novembra. Naša izjava za Hribarja je pa res hudo pogrela tukajšne klerikace. Kakor lačne ribe v košek, kruha, ravno tako se zaganjajo v njo in odtrgavajo, kjer se količkej da. Če tudi pri tem kaj po hinavsko zasučejo, nič ne de, samo da služi njih namenu. Kakor že jedenkrat, tako tudi „Slovenec“ od torika našteva imena le nekaterih, ki so podpisali to izjavo, v prvi vrsti tistih, glede kojih ve, da jim to lahko škoduje. Iz ozira na te osebe ne moremo pristo govoriti; le glede gospoda Dobravca izjavimo, da nima ta nič opraviti z g. davčnim praktikantom Dobravcem, ki res še ni volilec. To je konstatirala tudi zadnja „Domovina“. Kako se naši klerikalci v slepi strasti v imenih motijo, kaže tudi to, da so pisali, da je trgovski sotrudič Edvard Böheim — nadučitelj! Ker so svojo zmoto uvideli, hočejo isto prikriti s tem, da g. Böheima ostudno napadajo; istotako g. Spitzerja, glede kojega so šli celo na sodnijo razbrskavat stare akte, sicer ne bi mogli vedeti opr. štev. in datuma. Kedo na sodniji je pač tako postrežljiv bil?! Znano nam je, da se vedno zahteva pooblastilo, če se hoče kakšen tuj akt vpogledati. Je imel tudi dotični klerikalec pooblastilo? Ali se pa morda rabi dvojna mera? — Zadnjič enkrat pisal je „Slovenec“, da smo tukaj trije liberalci — osamljenci in sicer dr. Pikl, Vivod in Cilenšek. Sedaj pa poroča, da je g. Vivod — glavni kolovodja(?) — prestavljen ter pravi nadalje, da ostanejo faktično le še trije jekleni liberalci,

namreč dr. Pikl (vodja), Cilenšek in Gorišek. Za božjo voljo, od kod smo pa Goriška dobili, če smo bili poprej osamljenci!? Po Vašem hi morala sedaj biti le še dva — Vi pa naštejete vedno tri. Pa to je lahko mogoče, saj imate liberalcev v rezervi še celo kopo, katerih pa previdoma ne imenujete, ker hočete imeti le — nesveto trojico! Zato ste tudi nadaljne podpise zamolčali, kaj ne? Mi Vam ta greh radi odpustimo, kajti naša vera nam to dopušča. — Kar se tiče podpisov na naši izjavi, ni res, da bi ne bili pristni ali vsaj z vednostjo dotičnih gospodov storjeni. Sicer bi se bilo lahko vse polno imen zapisalo. Nimamo vsled tega prelsvojim pragom prav nič pometati. Pa če bi se bil tudi kak podpis storil brez vednosti dotičnika — čemur pa oporekamo — bi se bili to naučili od tistega, ki je prvi tako delal z brzojavkami na katoliški shod. Molči torej, učitelj, če tvoji učenci tako delajo, kakor si jih učil! — Konstatujemo, da okrajni zastop kozjanski ni do objave dotične brzojavke niti najmanj vedel za njo, še manj pa dal k temu dovoljenje!! Sicer pa o okrajnem zastopu prihodnjič kaj več. Danes naznanjamo le še to, da nas je izjava g. Hribarja, da kandiduje za državnega poslanca v V. kuriji, zelo razveselila in navdušila za nadaljno borbo proti sovražnikom svobode.

Jekleni liberalci

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 12. novembra.

— Osebnosti. Davčni oficijal pri okrajnem glavarstvu v Ljubljani g. Ivan Globočnik je premeščen k davkarji v Ribnico.

— Volilni shodi. V tem, ko je narodno-napredna stranka v Kamniku priredila javen volilni shod in ga razglasila s plakati, vsled česar so se shoda vdeležili tudi klerikalci, se dr. Šusteršič ne upa javno nastopiti. Ta kandidat za splošni volilni razred ima tak strah pred kritiko, da prireja samo tajne shode. Tak taje shod je imel včeraj v „Kat. domu“. Udeležilo se ga je kachi 200 zapriseženih klerikalcev. Pri vratih je stala številna straža, ki ni pustila nikogar v dvorano, kdor ni zanesljiv klerikalec. Šusteršič je po svoji navadi govoril o vseh mogočih in nemogočih stvareh. Mej drugim je tudi prebral, kar je „Slov. Narod“ o njem pisal tedaj, ko je odložil svoj državnozbornski mandat. Nismo mislili, da polaga dr. Šusteršič toliko važnost na naš list, da celo na volilnih shodih čita stare članke našega lista! Izmed vsega, kar je povedal dr. Šusteršič, je zanimivo samo to, da vlada konsumna društva premalo podpira in da bo on v državnem zboru delal na to, da bo vlada konsumna društva še bolj podpirala. In za takega moža naj bi glasovali sedanj in bodoči trgovci in obrtniki? — Od Sv. Križa pri Kostanjevici se nam piše dne 11. t. m.: Danes jutraj je imel Viljem Pfeifer volilni shod pri nas. Kakor je že navada pri Pfeiferju, razglasilo se je pri prvi Božji službi, da naj pridejo možje po maši v šolo, da bodo dali Pfeiferju zaupnico. Ta poziv je imel jako žalosten uspeh. Pfeiferjevemu vabilu se namreč ni odzval noben volilec. Pfeifer je čakal in čakal, a čakal je zastoj na volilce ter naposled z dolgim nosom in potrtega srca odšel domov. Ubogi Pfeifer! Še poslušati te ne marajo več!

— Goljufije „Gospodarske zveze“. V sobotnem, pod tem zaglavjem priobčenem članku smo pisali, da „Gosp. zveza“ ni nikdar v nobenem listu razglasila, da prodaja žlindro po dvojni ceni, vedno je samo naznanjala, da prodaja žlindro po 2 gld. 64 kr., dasi bi morala onih 10 vagonov 15 in 16 odstotne žlindre prodajati kot manj vredno blago ceneje in sicer v primeri s ceno 18 odstotne žlindre po 2 gld. 35 kr. Opozarja se nas, da to ni povse točno. „Gosp. zveza“ objavila je pač v „Slovenec“ z dne 7. julija l. 1899. št. 161., da stane pri njej 17 odstotna žlindra 2 gld. 48 kr., 16 odstotna pa 2 gld. 32 kr., toda to naznanilo je bilo brez pomena, le švindal, zakaj meseca julija l. 1899. je imela „Gosp. zveza“ samo 18 odstotno žlindro, dobljeno od praške firme, 17 odstotne pa sploh nikdar ni imela, ne prej ne pozneje. Napaka v

našem članku je zgolj formelna, in bistva našega članka nič ne spreminja, saj je „Slovenec“ sedem mesecev po gorenjem naznanilu, namreč 10. in 19. februarja 1900 bil pooblaščen izjaviti, da ni imela nobena žlindra, kar je je „Gosp. zveza“ prodala, pod 18% fosforove kisline, in da je vse od „Gospodarske zveze“ dobavljeno blago imelo najmanj 18%. Tedaj, ko je „Gosp. zveza“ ponujala 16%, je ni mogla nikomur dati, ker je ni imela, kajti dobila jo je kakor kaže pismo firme Konjedic & Zajec šele meseca septembra 1899, za tisti čas pa, ko je imela manj vredno blago, pravi v letošnjem „Slovencu“ da ga ni imela. Iz tega izhaja, da je svojim odjemalcem to manjvredno blago fakturirala kot polnovredno, in da so bili njeni odjemalci pri vsakem stotu odškodovani ne samo za 29 kr., kakor smo mi izračunali, ampak, kakor kaže njeno naznanilo v „Slovencu“ za 32 kr. V tem tiči tista goljufija, ki je razkrita v našem članku.

— Kako slepi dr. Šušteršič svoje verne, pomilovanja vredne poslušalce? Dobro se še spominjamo, s kakšnim votlo donečim glasom se je izrekel dr. Šušteršič na shodu v Ribnici za splošno, enako direktno in tajno volilno pravo. Ves je gorel takrat za tako volilno reformo, in njegovim trabantom havzirajo sedaj z njo ob volilnem gibanju pri nerazsodnih volilcih. A mojster jim je sam pokvaril prežgodaj ves uspeh. Minuli teden so razposlali klerikalci svojim zaupnikom strogo zaupno brošuro z naslovom: Pouk za državnozbornske volitve. Spisal dr. Iv. Šušteršič. V tej knjižici govori en odstavek o učiteljstvu ter trdi, da imajo volilno pravico le nadučitelji, a volijo v sedanjih razmerah tudi drugi učitelji, vendar skušajte reklamirati. Dr. Šušteršič, ta „vzorni“ zagovornik splošne volilne pravice, hoče vzeti učiteljstvu še to pravico, ki so si jo sami priborili z reklamacijami. Po Šušteršičevi želji in zahtevi bi na pr. v Ljubljani izmed vsega učiteljstva smeli voliti le 3 nadučitelji, oz. 2, ker biva eden kot okr. šol. nadzornik v Kranju. Delavci, ali še verujete Šušteršičevim slovesno podanim izjavam glede splošne volilne pravice? Saj mu še ta preseda! Vse, ki mu verujete, farba prav na debelo!

— Občinski svet ima jutri sejo. Na dnevnem redu so naznanila predsedstva in poročila o določitvi 9 članov za državnozbornske volilne komisije. 1. o parcelaciji škofijskega posestva na Sv. Petra predmestju; 2. Landauovega vrta v Knafljevih ulicah in Faleschinijevega posestva ob Elizabetni cesti, 4. o prizivu H. Ludwiga v zadevi hodnika na Erjavčevi cesti, 5. o kolavdaciji Kuhaove ceste in podaljšanih Nunskih ulic, ondote kanalizacije in kanaliziranje Strelških ulic, 6. o ponudbi Ivana Widra ob cesti na Rožnik v zadevi odstopa sveta, 7. o napravi centralne kurjave v jubilejski ubožnici v Vodmatu, 8. o podaljšanju kanala na Zaloški cesti. O delovanju „Ljubljanskega prostov. gasilnega društva“. Šolskega odseka: 1. o prošnji, da bi se šol. slugi Ivanu Skubetu povišala plača, 2. o prošnji, da se na II. mest. slov. otr. vrtcu ustanovi služba za II. učno moč in 3. o nakupu 6 zemeljskih obel za mestne šole; o določitvi in nakupu prostora za bodočo c. kr. državno obrtno šolo, o prošnji c. kr. tobačne tovarne za odpis vodarine; o dopisu županovom, da se spremeni vsled predloga obč. svet. Prosenca sprejeti sklep glede monopolizovanja premogovih rudnikov.

— Škof Napotnik in kaplan Bratkovič. Piše se nam: Gospodu kaplanu Bratkoviču se je bilo v Slovenski Bistrici v nemški družbi tako priljubilo, da je po sprejemu dekreta o svojem premeščenju izjavil, da raje izstopi iz duhovskega stanu, kakor da bi odšel. Peljal se je k škofu ter protestiral zoper premeščenje. In škof je nemčurja Bratkoviča — tako se je Bratkovič sam hvalil po Slov. Bistrici — prav ljubeznivo sprejel, mu podal svojo roko ter ga prav lepo nagovarjal, naj vendar gre v Teharje ker je tam njegova navzočnost potrebna, in da dobi za plačilo prvo najboljšo župnijo. Da, zares imenitno se vede naš škof! Bratkovič je po Bistrici popival z nemčurji, tako da je bil mnogokrat „sladko ginjen“, prepeval nemške izdajalske pesmi, in se proti drugemu spolu tako obnašal, da mu je neka gospodična

v obraz zaklicala: „Ali ne veste, da ste duhovnik“ — in takega človeka naš škof ljubeznivo sprejema ter ga nagovarja naj gre na novo štacijo!

— Slovensko gledališče. Jutri, v torek, 13. t. m. poje se letos prvič pri nas in tudi povsod drugod zelo priljubljena opera laškega repertoarja, Verdijev „Trubadur“. Po daljšem presledku nastopijo zopet v velikih dramatičnih ulogah naše prve oprne moči; gđ. Carneri poje dramatično sopransko partijo Leonore, gđ. Radkiewicz paradno ulogo vse altistinj ciganko Azuceno, dramatično tenorjevo ulogo Manrica poje gospod Tit Olszewski, grofa Lune gospod Nolli in Ferranda ulogo gospod Vašiček. — Repertoar za prihodnji teden: v petek, 16. t. m. poje se drugič v zadnjikrat zopet „Trubadur“, v nedeljo, dne 18. t. m. popoldne „Četrta božja zapoved“, zvečer pa opera „Zrinjski“ z gospodom Vašičkom v ulogi Sulejmana, V torek, 20. t. m. namerava se vprizoriti drama „Marija Stuart“, v kateri bode naslovno ulogo igrala gospodična Růčková. — Med 15 in 22. t. m. gostovala bo gospa Polakova kot Mimosa v opereti „Geisha“ v hrvaškem narodnem gledališču v Zagrebu. Za konec t. m. pripravlja se velika Wagnerjeva opera „Tannhäuser“.

— Slovensko gledališče. Interesantno je bilo v soboto opazovati muzikalno mejo med opereto in opero: tam operetni nivo, tu striktno operna glasba. Do tega spoznanje je pomagalo v soboto najbolj proizvajanje teh dveh del samo; med tem, ko je bilo pri „Vodnjaku“ eksaktno, opazoval si lahko pri „Galateji“ neko ležernost, ki ta pot ni bila več aristokratska. Najbolj se je poznalo to razločevanje pri gđ. Noemi: dokazala je, da ima glas še enkrat toliko moči in učinka tam, kjer se mu pridruži šola. To naj uči, kaj se vse lahko iz glasu naredi, ker šola v petju, to niso samo pravilo, kakšno bode petje, da je lepo, ampak tudi, kako poj da se glas najbolj izkoristi. V tem oziru je, kakor prvi pot, tako tudi včeraj glas gđ. Noemi sijajno vodil vse speve in zборе. Veseli nas, da nam je g. Vašičku izreči popolno priznanje. V soboto smo uvideli, da je bil pri prvi predstavi „vodnjakovi“ indispotiran. V soboto se je odlikoval, in je pomenil že ta nastop pevčev akvizicijo za naš oder. Posebno lepe pevske momente je imel g. Orželski. Njegov Janko ima znak tiste mirne, nmetniške nevinljivosti, ki je porok pravemu muzikalnemu užitku. Gđ. Radkiewicz je bila zopet prav dobra Polona. V „Vodnjaku“ se je posebno odlikoval zbor, ki je pokazal tudi v igranju tisto umirjeno živost in svežost, ki smo jo dosihdob pri zboru pogrešali. — Gledališki mojster se je ta pot preveč igral in je nekoliko pokvaril ugodni uspeh ki ga je imel z lučnimi efekti pri prvi predstavi. Rekviziterja pa ominjamo, naj pazi, da njegova nepazljivost ne napravi enkrat iz male nepravilne kalamiteto. Gledališče bilo je zopet izvrstno obiskano, občinstvo spričo obiska raznih rodoljubov interesantno.

— Iz seje dež. šolskega sveta. Gospod dež. predsednik je predstavil novomenovanega referenta za ekonomske in administrativne šolske zadeve, gosp. dež. vladnega svetnika viteza Kalteneggerja. Nato je prečital tajnik poročilo o zadnji seji in s kurentnim potom izvršenih vlogah. Poročilo se potrdi. Nadučitelj gospod Peter Gross v Zagorju je bil na lastno željo upokojen. Gosp. Val. Clemente kot pomožni učitelj na večrazrednikah se potrdi. Gg. učitelja Iv. Jezeršek pri Sv. Križu in Iv. Pokorn v Horjulu sta imenovana nadučiteljema. Učitelj g. Iv. Grad v Planini je na lastno željo premeščen v Podrago pri Vipavi. Učiteljica gđ. Ivana Simončič v Dobravi je imenovana definitivno. Definitivna učiteljica gđ. Lud. Bukovic je na lastno željo iz St. Petra pri Novem mestu premeščena v Postojno. Okr. šol. svet v Litiji se pooblašča, da nastavi na trirazrednici v Zatičini učiteljsko mesto provizorno. Na ljudski šoli v Dobropoljih se dovoli paralelka za I. razred in se nastavi učitelj. Šestrazredna dekliška šola v Ljubljani se razširi na osemrazrednico in se sistemizirati dve učiteljski mesti. Gimnazijskemu učitelju v Novem mestu, gosp. Mihi Markiču se z naslovom profesorja prizna definitivnost.

— Proslava Prešernove stoletnice. Na povabilo odbora za Prešernov spomenik

se je zbralo v petek zvečer v obč. dvorani 19 zastopnikov ljublj. narodnih društev. Gospod župan Hribar je kot predsednik odbora za Prešernov spomenik povedal, da se je spočetka nameravalo ob 100 letnici Prešernovega rojstva vzidati temeljni kamen. Ker pa stoji na prostoru, kjer bo stal spomenik, danes še poslopje, se ta namera ni mogla uresničiti. Razen tega se je nabrala jedna polovica za spomenik potrebnega denarja. Zajčev kip, ko se izvrši in postavi, bo stal okoli 44.000 kron. Manjka torej še polovica svote, ki se bo rabila. Z dolгови pa odbor ne mara začeti. Ker se mora stoletnica Prešernovega rojstva vendarle kako proslaviti, je odbor povabil ljubljanska narodna društva, da se posvetujejo o načinu; kako bi se na primeren in dostojen način proslavil dan, ko se je rodil naš najslavnejši rojak. Gosp. predsednik „Glasbene Matice“, nadsvetnik Svetek je povedal, da je „Gl. Matica“ hotela sama proslaviti Prešernovo rojstvo s tem, da bi šolski zbor pel z orkestrom v stolni cerkvi veliki Mozartov „Requiem“. Radi ovir pa se ta misel ne more realizirati. Gosp. dr. Ferjančič je predlagal, naj bi se vršila proslava Prešerna po vzorcu Puškinovega ali Mickiewiczovega jubileja, ter je očrtal nakratko ves dotični vspeh. O tem predlogu se je vnela debata, v katero so posegli g. konc. vodja M. Hubad, g. dr. vitez Bleiweis Trsteniški, g. cesarski svetnik Franke, gg. Dražil, Šturm, monsignor T. Zupan, cand. ing. Kersnik, dr. Pirc, župan Hribar in dr. M. Pirc. Sklenilo se je, da se priredi: 1. decembra zvečer spreved in bakljada vseh narodnih društev po mestu; pred mestno hišo zapoje pevška društva nekaj pesmij; nato je v „Nar. domu“ komers brez vstopnine. 2. decembra okoli 11. dopoldne se zbere občinstvo in društva v praznični opravi v veliki dvorani „Narodnega doma“, kjer se vrši proslava Prešerna s primernim nagovorom in petjem, dopoldne in zvečer pa sta gledališki predstavi s primernim, na Prešerna se nanašajočim vspehom. Obe predstavi bodeta slovesni. Natančnejši vspeh določijo še narodna društva.

— Celjski divjaki. Sinoči se je vršila poroka gospoda dra. Stanka Bevka z gospićo Ano Žimniakovo v celjski farni cerkvi. Že podnevi se je govorilo, da celjsko barabstvo zopet nekaj namerava. Iz previdnosti je bila poroka pri zaprtih vratih. Zunaj cerkve pa so čakale celjske hijene na svoj plen. Zname celjske odrevenele in okostenele nemške „device“, nemški dijaki in navadne barabe, sploh vsa nam poznata sodrga celjska je bila zbrana pred cerkvijo. Komaj so se vrata zaprla za svati, se je začel šunder. Vpitje, kričanje, žvižganje. Butali so v cerkvena vrata s pestmi, s palicami in s črevlji, prej pa so še po stari metodi (cf. slučaji Gostinčar, Bovha pri češki slavnosti) vgnanili plinovo svetilko ob kaplaniji. Razgrajanje je bilo tako silno, da so ženske v cerkvi začele jokati, in da poročujoči duhovnik ni mogel priti do besede. Kakor rečeno, dogodek, ki ga je vprizorilo mestno barabstvo celjsko, in za katerega bi je zavidali najbolj podivjani divjaki afriški, se je izvršil pred farno cerkvijo ob 6 uri zvečer, tedaj v sredini mesta ob času, ko je največ ljudi na ulici. Naše policije pa nikjer. Izvršil se je divjaški čin, razgrajalo se je skoraj pol ure, a policija ni vedela, kaj se namerava, in tudi velikega šundera ni slišala! Ali bodeta slavna naša policija in slavno naše glavarstvo v bratski sporazumnosti zopet trdila, da so Slovenci provocirali, ker sta Slovenec in Slovenka bila tako drzna, da sta se v Celju pustila poročiti? Pri nas je vse mogoče, in so taki uradni popravki kaj čisto navadnega. Pa da se jim le zgorej veruje!

— „Radogoj“ pristopil je povodom svoje poroke za ustanovnika z doneskom 100 kron odvetniški kandidat dr. Ivan M. Hribar v Ljubljani. Želeti bi bilo, da bi se o podobnih prilikah vsi slovenski akademski izobraženci spominjali tega prevažnega in prepotrebne društva.

— „Ljubljansko učiteljsko društvo“ je imelo v soboto, 10. t. m. na I. mestni deški šoli svoj občni zbor, kateri je bil dobro obiskan. Predsednik, g. Fr. Gabršek pozdravi navzoče, predstavi vladnega zastopnika, policijskega komisarja g. Gutnika in omeni odborovo delovanje. Tajnik Jakob Furlan prebere došle dopise. G. Iv. Krulac je vsestransko razkazal nemško malo in veliko abecedo. Sklenilo se je še enkrat

obravnavati vso slovensko abecedo. Nasvelo ni bilo.

— Iz Radovljice se nam naznanja, da je bil izvoljen župan v Predtrgu stari župan g. Anton Dolžan iz Predtrga št. 21.

— Nedeljska kronika. V neki gostilni na sv. Jakoba trgu sta se zaradi plesa sprla hlapec J. K. in delavec F. K. in dajala drug drugemu zaušnice. — Na Rimski cesti so trije pijanci popoldne vpili in razgrajali. Prišel je policaj in dva aretoval, tretji pa je ušel. — Na Valvazorjevem trgu se je hlapec J. P. tako nespodobno vedel, da ga je moral policaj odstraniti. — V Cerkvinih ulicah v hiši št. 21 je delavec F. B. upil in nadlegoval stranke tako, da so poklicali policijskega stražnika, ki je naredil mir. — V neki gostilni na Poljanski cesti so vrgli mesarskega pomočnika M. S. na cesto, ker ni dal miru v gostilnici. Zvunaj ga je sprejel v svoje naročje varuh javnega miru. — V Konjušnih ulicah je bil aretovan črevljarski pomočnik Franc Bokavšek, ker je bil preglasen in je stražnika obdajal z raznimi priimki. — Na Zaloški cesti sta se bila dva voznika prevrnila v blato. Črevljar J. K., ki je prišel mimo, je začel jednega obdelovati z dežnikom, kar je seveda dalo povod pretepu. Razmiril ju je policaj. — Po Gradišču so ponoči neki mladi gospodiči kalili nočni mir s kričanjem in žvižganjem. Ker vzlic opominu niso utihnili, je stražnik jednega prijel, sedem jih je pa ušlo.

— Žepa tatvina. Včeraj dopoldne je bila v Franciškanski cerkvi služkinji Alojziji Jevnikarjevi na Rimski cesti štev. 15 ukradena iz žepa denarnica z 8 K drobiža.

— Pretep na Poljanski cesti sta povzročila včeraj zvečer Verhovčeva hlapca Jožef Glinšek in Franc Skraba. Klicala sta Predovičeve hlapce na korajžo z besedami: „kaj pa je, fantje, ali hočete biti tepeni“. Ti so se temu klicu na korajžo hitro odzvali, in nastal je pretep. Franc Skraba je tekel v hlev po gnojne vile in jih je dal Glinšku, kateri je z njimi udaril Predovičeva hlapca Petriča in Antona Lampiča, da je odbil na vilah jedno rogovile. Poškodbe so lahke. Policija je vse pretepače zaprla.

— Vojaški izgred. Danes ponoči so se na Zaloški cesti sprli in stekli vojniki 17. pešpolka in pa sanitetni vojniki. Potegnili so bodala in sta bila dva vojaka na glavi poškodovana. Vojaki 17. pešpolka so neki imenovali sanitetne vojnake „župarje“, in vsled tega je nastal pretep.

— Poredni dečki so na bivši vojaški jahalnici v Konjušnih ulicah z lučanjem kamenja v okna razbili 84 šip.

— S kolesom podrl je na tla v Cerkvinih ulicah 12letni Alojzij Strukelj 10 let starega dečka Otomarija Ravningerja, kateri se je na obrazu poškodoval.

— Mlad napadovalec. 14letni deček R. D. je v soboto zvečer v sv. Florijana ulicah napadel šolskega učenca Jožefa Andlovica, ga vrgel na tla in pretepel.

— Povožena je bila v soboto na Mestnem trgu 2 leti stara deklica Angela Kramarjeva. Povožil jo je neki mizarški pomočnik s cizo.

— Dva velika kamna sta bila ukradena pri zgradbi Franc-Jožefovega mostu. Jeden kamen je dolg 60 cm in širok 40 cm, drugi pa je dolg 70 cm in širok 40 cm.

Telefonska in brzojavna poročila.

Kranj 12. novembra. Shod županov in svetovalcev z Gorenjske določil je neodvisnega veleposestnika Jakoba Koželja iz Olševka svojim kandidatom. Nasprotstva od obeh strank.

Kranj 11. nov. Volilni shod vsled vmešavanja farjev ter vsled nevtralnih načel sklicateljcev ni prišel do soglasnega sklepa, pač pa so radoljiški volilci enoglasno proglasili kandidatom ravnatelja Pirca ter odšli.

Rudolfovo 12. novembra. Včeraj je imel dr. Šušteršič v Mirni peči shod. Veliko kmetov je prišlo in razgnalo shod, Šušteršič in nobeden duhovnik ni smel govoriti.

Kozje 12. nov. Zaupni shod obeh strank kozjanskega okraja odločno protestuje proti kandidaturi Berksovi. Dr. Janković, dr. Pikel.

Kozje 12. novembra. Mnogobrojno zbrani volilni shod je z navdušenjem sprejel kandidaturu Dragotina Hribarja.

Celovec 12. novembra. Včeraj se je tu vršil strankarski shod nemških

nacionalcev, ki se je izrekel za brezobzirni boj zoper vsako, Nemcem nasprotno vladno in proglasil, da se razmere v državi ne premené na boljše dokler ne bodo Nemci jedini gospodarji.

Praga 12. novembra. „Narodni Listy“ pravijo, da termin, kdaj se skličejo deželni zbori, še ni določen, in da se najbrž skličejo šele po 17. decembru.

Pisek 12. novembra. V Hilsnerjevi pravdi se je danes zaključilo dokazno postopanje. Porotnikom so stavljena vprašanja na zavratni umor A. Hruze, na umor M. Klime, na obrekovanje Wassermanna in Erbmanna in eventualno vprašanje na sokrivo pri umoru A. Hruze. Ob 10. dopoldne je začel govoriti državni pravdnik, ki je obsojal, da se ti umori predstavljajo kot ritualni umori.

Pariz 12. novembra. V Choisy le Roi sta trčila dva vlaka. Ubitih je bilo 8, ranjenih 16 oseb.

Pri Ervinu Burdych-u, lekarju v Škoči Leki se dobiva (321-79)

ustna voda
z novim antiseptikom
katero je sestavil zobozdravnik dr. Rado Frilan, katera ohrani zobe zmiraj zdrave in bele, ter zamori vsako gnjilobo.
Steklenica, zadoščajoča za eno leto, stane 2 kroni, po pošti 2-05 kroni.

Dež. gledališče v Ljubljani.
Štev. 26. Dr. pr. 1045.

Opera.
V torek, dne 13. novembra 1900.
Prvikrat v sezoni:
Trubadur.
Opera v 4 dejanjih. Spisal S. Cammarano, vglasbil G. Verdi. Poslovenil A. Stritof. Kapelnik G. Hilarij Benisek. Režiser g. Josip Noll.

Blagajnica se odpre ob 7. uri. — Začetek ob 7 1/2 uri. — Konec po 10. uri.
Pri predstavi sedeluje orkester sl. c. in kr. pih. polka Leopold II. št. 27.
Prihodnja predstava bo v petek, 16. novembra.
Drugičkrat v sezoni Verdieva opera „Trubadur“.

Meteorologično poročilo.
Višina nad morjem 506-2 m. Srednji tlačni tlak 756-0 mm.

Nov.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
10.	9. zvečer	733-3	9-9 sl. zahod	oblačno		
11.	7. zjutraj 2. popol.	729-9 727-7	9-1 sl. svzhod 8-6 sl. jvzhod	oblačno dež		40 mm
12.	9. zvečer	728-4	8-0 sr. sever	oblačno		
12.	7. zjutraj 2. popol.	729-9 731-4	7-0 sl. vzhod 8-2 sl. vsvzh.	oblačno oblačno		52-7 mm.

Srednja temperatura sobote in nedelje 10-0° in 8-6°, normale: 4-9° in 4-6°.

Naznanilo.
Slavnemu občinstvu uljudno naznanjava, da sva prevzela (2311-2)

Šarcevo gostilnico
na Sv. Petra cesti šte. 16
kjer točiva le dobra in znano pristna vina iz pripoznane dobre zaloge Šarceve, kakor tudi priljubljeno vedno sveže Koslerjevo marčno pivo ter bodeva postregla z izvrstnimi gorkimi in mrzlimi jedili.
Opoludanski obed z dvema prikuhami 40 vinarjev.
V nadi prav obilnega poseta zagotavlja najsolidnejšo in vedno točno postrežbo ter se najtoleje priporoča
F. & J. Vodišek.

Prospekt največje loterije na svetu je izšel.
Ker doslej še nobena loterija pri tako majhnem riziku ni nudila tako velike možnosti, kaj zadeti, in ni bila opremljena s tako ogromnim številom dobitkov, so srečke, ki imajo največjo garancijo, navadno že dolgo pred žrebanjem razprodane. Ker bode že v kratkem žrebanje, se priporoča, da se pravočasno naročijo prospekti, ki se na zahtevanje pošiljajo brezplačno in poštne prosto. — Naročila na prospekte naj se pošiljajo trdko **Haasenstein & Vogler, Dunaj**, pod šifro „Reichthum“. (2279-3)
Prospekti se pošiljajo s prvo pošto brezplačno in poštne prosto.

„Ljubljanska kreditna banka“ v Ljubljani
Špitalske ulice št. 2.
Nakup in prodaja vseh vrst rent, državnih papirjev, zastavnih pisem, srečk, novcev, valut i. t. d. po najkulantnejših pogojih. (1877-50)

Dunajska borza

dne 12. novembra 1900.

Skupni državni dolg v notah	97-70
Skupni državni dolg v srebru	97-40
Avstrijska zlata renta	115-10
Avstrijska kronska renta 4%	98-50
Ogrska zlata renta 4%	115-05
Ogrska kronska renta 4%	90-35
Avstro-ogrsko bančne denarice	1688-
Kreditne denarice	665-25
London vista	240-85
Nemški drž. bankovci za 100 mark	117-67 1/2
30 mark	23-50
50 frankov	19-21
Italijanski bankovci	90-45
5 kr. cekini	11-38

Zahvala.

Za mnoge dokaze najsrčnejšega sočutja moj boleznijo in povodom smrti naše iskreno ljubljene matere, gospe

Josipine Piskar

kakor tudi za lepe poklonjene vence in za častilo udeležbo pri poslednjem potu in posebno še za gniljivo petje velečastitih gg. alumnov izrekamo svojo najtolejšo zahvalo.

V Ljubljani, 10. novembra 1900.

(2336)

Žalujoči ostali.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1900. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga bez Trbiža. Ob 12. uri 5 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 17 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. V oktobra in aprila ob nedeljah in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Geneve, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Franzove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — Proga v Novo mesto in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 6. uri 54 m zjutraj, ob 1. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 55 m zvečer. Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 5. uri 15 m zjutraj osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. V oktobra in aprila ob nedeljah in praznikih iz Linca. — Proga iz Novega mesta in Kočevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri in 21 m zjutraj, ob 2. uri 32 m popoldne in ob 8. uri 48 m zvečer. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 8 m popoldne, ob 6. uri 10 m zvečer.

Volilni katekizem

100 komadov 5 kron

prodaja

„Narodna tiskarna“ v Ljubljani.

Na deželi želi vstopiti kot

vajenec na pošto

trgovski pomočnik takoj ali pa začetkom prihodnjega leta. Ponudbe naj se blagovoliijo poslati pod R. K. P. poste restante Ljubljana. (2334)

V najem se dajo

ena kovaška, ena ključavničarska in ena kleparska delavnica.

Več pove J. J. Kantz, Rimska cesta št. 16. (2316-2)

Letošnji

dolenjski specialni cviček

z mestnega hriba pri Novem mestu iz vinograde gospoda Dreise-ja

Je došel ter se toči

v Konjušnih ulicah št. 2 (2333-1) in v Streliških ulicah št. 8.

Na poskušnjo vabita najudaneje

Ludovik Černe Avgust Pavšek

Konjušne ulice št. 2. Streliške ulice št. 8.

Brady-jeve

kapljice za želodec

(prej

Marijacejske kapljice za želodec) prirejene v lekarni „pri ogerskem kralju“ Karla Brady-ja na Dunaji, I., Fleischmarkt 1.

v obče izkušeno in poznato zdravilo, ki oživlja in okrepuje želodec, če je prebava motena, in sploh pri želodčnih bolečinah.

Cena steklenici 40 nov. Dvojna steklenica . . . 70 „

Usojam se opozarjati še enkrat, da se moje kapljice za želodec čestokrat ponarejajo. Pazi naj se torej pri kupovanju na gorenjo varstveno znamko s podpisom C. Brady, in naj se zavrne vse kot nepristne, ako nimajo te znamke in podpisa C. Brady.

Kapljice za želodec C. Brady-ja (prej Marijacejske kapljice za želodec) so shranjene v rudečih nagubanih skatljah in imajo podobo sv. Matere Božje Marijacejske (kot varstveno znamko). Pod to znamko mora biti podpis C. Brady.

Deli so navedeni. (1739-7)
Kapljice za želodec se pristne dobivajo v vseh lekarnah.

Komí

spreten prodajalec v špecerijski stroki in komptuarist išče službe s takojšnjim vstopom v mesto ali pa na deželi. 2313-2
Blagovoljne ponudbe prosi pod naslovom „Komí“ na upravništvo „Slov. Nar.“.

Žensko kolo

skoro novo, je na prodaj za nizko ceno, znanecm tudi na obroke. (2332-1)
Naslov pove upravništvo „Slov. Nar.“.

Konj

rujav, 168 cm. visok, zdrav, brez hib, močne postave, živega temperamenta, dobro ježen in uvožen, jako hoden, se proda.

Povpraša naj se v upravništvu „Slov. Naroda“. (2321-2)

Polkrita, popolnoma nova in po naj-novejšem sistemu izdelana (2332-2)

kočija

za enega ali dva konja proda se po nizki ceni. Na željo proda se tudi še mlad in popolnoma zanesljiv konj z vso opravo. Naslov pove upravništvo „Slov. Nar.“.

Spreten

gostilničar ali gostilničarica na račun

z jamščino se išče za februarjski termin za gostilnico, ležečo na obljudenj cesti.

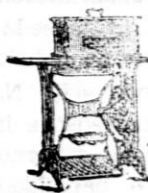
Povpraša naj se v upravništvu „Slov. Naroda“. (2309-3)

Dragi rojaki!

V izboljšanje Vašega počutja se Vam prav toplo priporoča, zjutraj in zvečer zavžiti samo eno čašico pristnega J. Klauer-jevega

„Triglav-a“

iz planinskih zelišč pripravljenega. Brez dvojbe je to najboljši domači pridelek, ki nadkriljuje vse inozemske specialitete v ukusu in učinku. (2023-36)
Odklikovan je z zlato svetinjo v Parizu. Preskušali so ga: Prof. Dr. L. Rössler, ravnatelj Dr. E. Meissl, prof. B. Knapitsch.

Šivalne stroje

priznana najboljšega izdelka za rodbine in obrtnike priporoča

IVAN JAX

zaloga šivalnih strojev

Ljubljana, Dunajska cesta št. 17.

Ako se zahteva, pošljem cenike brezplačno in poštne prosto. (2075-6)

Na najvišje povelje Njeg. c. in kr. apost. Veličanstva.

XXI. c. kr. državna loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

Ta denarna loterija

edina v Avstriji zakonito dovoljena

ima 18.122 dobitkov v gotovem denarji v skupnem znesku 418.640 kron.

Glavni dobitek znaša:

200.000 kron v gotovini.

Za izplačanje jamči c. kr. loterijski dohodni urad.

Žrebanje bode neprekljeno 13. decembra 1900.

Srečka velja 4 krone.

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaji, I., Riemergasse 7, v lotokolekturah, tobačnih trafikah, pri davčnih, poštah, brzojavah in železničnih uradih, v menjalnicah itd.; načrti igranja za kupovalce srečk brezplačno.

Srečke se pošiljajo poštne prosto.

C. kr. ravnateljstvo loterijskih dohodnih uradov.

(2252-3)

Oddelek državnih loterij.

Posojila na vrednostne papirje proti nizkim obrestim.

Zavarovanje proti kurzni izgubi.

Promese k vsem žrebanjem.

Sprejemanje denarnih vlog na vložne knjižice, na tekoči račun in na girokonto s 4% obrestovanjem od dne vloge do dne vzlaga.

Es-kompt menjic najkulantneje.

Borzna naročila.